

Yliopistokirjastojen kokoelmien tietokartta -hanke, tiedote 14.7.2005

Suomen yliopistokirjastojen kokoelmien tietokartta -hankkeen ohjausryhmä kokoontui 17.6.2005 Tampereella. *Yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnan* jäsen ylikirjastonhoitaja *Mirja Iivonen* osallistui kokoukseen käsiteltäessä tietokarttahankkeen jatkoa.

Tietokarttahankkeen jatko

- Keskusteltiin tietokarttahankkeen toiminnan vakinaistamisesta ja sen resurssitarpeista. *Kansalliskirjasto* jatkaa valmistelua ja laatinee ehdotuksen tietokartan rahoitusmallista ja kustannusten jakaantumisperusteista kirjastojen kesken.
- Kirjastojen johdon sitoutuminen tietokarttaan on ensiarvoisen tärkeää.

Tietokartan välineet

Formaatti

- *Juha Hakala* kertoi kansainvälisen kokoelmien kuvailuformaatin tilanteesta.
- Tietokartan kokoelmatunnuksessa ISIL-tunnuksen ja paikallisen kokoelmatunnuksen välinen erotinmerkki saattaa muuttua kaksoispisteeksi [:], siksi kaksoispistettä ei voi käyttää kirjastojen itse antamissa paikallisissa kokoelmatunnuksissa.
- Formaattissa ja tallennusalustalla tulee käyttää mahdollisuuksien mukaan kielikoodeja ja maakoodeja, jotka ovat samat kuin Marc-formaatissa käytettävät.

Tallennusalusta ja käyttöliittymä

- Tietokarttahankkeen sivuilla oleva tallennusalusta on väliaikainen. Kansalliskirjasto selvittää millaista lomaketta ENCompassin yhteydessä voi käyttää.
- *Kirsti*-tietokannan kirjastojen yhteystiedot on ollut tarkoitus linkittää tietokartan kokoelmatietoihin. Kansalliskirjasto pyytää yliopistokirjastoilta päivityksen *Kirsti*-tietokannassa oleviin tietoihin elokuun lopussa.
- Toistaiseksi ei ole ollut mahdollista nähdä jo tehtyjä kokoelmien kuvailuja saati korjata niitä itse. Kirjastot ovat pitäneet tätä vakavana puutteena. Ohjausryhmä pitää kokoelmien kuvailujen – sekä omien että muiden tekemien – näkemistä tärkeänä sekä motivaation että oppimisen kannalta.
- Yhdysheikköiden tapaamiseen mennessä on toiveita saada tietokartan kokoelmien kuvailuja nähtäväksi.

Kokoelmien kartoituksen ja kuvailujen käynnistyminen

- Edellisen kokouksen päätöksen mukaisesti ohjausryhmän jäsenistä nimetyt alueelliset vastuuhenkilöt ja suunnittelija ovat olleet yhteydessä osaan kirjastoista. Kirjastojen toivomusten mukaisesti he ovat esitelleet tietokarttaa, osallistuneet palavereihin tms.
- Alueellisten vastuuhenkilöiden ja suunnittelijan selville saama kokoelmien kartoituksen ja kuvailujen käynnistymisen tilanne vaihtelee eri kirjastoissa. Muutamassa kirjastossa kartoitus ja kuvailu on jo aloitettu, toisissa kirjastoissa kartoitussuunnitelmia on tekeillä.
- Edelleenkin kirjastot voivat mielellään itse järjestää tietokartan esittelytilaisuuden, workshopin tai vieriovetusta, johon pyytävät mukaan hankkeen suunnittelijan *Merja Hyödynmaan* ja/tai *Esa-Pekka Keskitalon* tai jonkun muun ohjausryhmän jäsenen.

Tietokartan aihealuekoodi kirjastotietokannoissa

- Tietokartan aihealuekoodilla <http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/neuvosto/tietokartta.htm> on alkanut kuvailla julkaisujen sisältöä kirjastotietokantaan *Tampereen yliopiston kirjasto* 1.4.2005 ja *Vaasan tiedekirjasto Tritonia* 2.5.2005 alkaen. Saatujen tietojen mukaan myös *Terveystieteiden keskuskirjasto Terkko* antaa aihealuekoodin. Osa kirjastoista seuraa tilannetta ja osa harkitsee uudelleen aihealuekoodin käyttöönottoa. Muutama kirjasto on ilmoittanut, ettei se ota käyttöön aihealuekoodia, mutta pyrkii selvittämään millä tavalla kerää samat tiedot jatkossa.
- Tietokartan aihealuekoodi ei toistaiseksi siirry kirjastotietokannasta Lindaan. Kansalliskirjasto selvittää ennen aihealuekoodin siirtymisen toteuttamista, säilyykö aihealuekoodi Lindassa toistoinen, ts. säilyvätkö kirjastojen mahdollisesti antamat eri koodit julkaisun Marcissa.
- Ohjausryhmä suosittelee edelleen, että yksi kirjasto antaa vain yhden aihealuekoodin kullekin julkaisulle. (Toinen kirjasto voi antaa samalle julkaisulle eri koodin.)

Tietokartan seminaari

- Tietokartan seminaarin on lupautunut järjestämään *Suomen tieteellisen kirjastoseuran kansainvälisten asioiden työryhmä*. *Varastokirjasto* ja Kansalliskirjasto osallistuvat myös järjestelyihin. Seminaari pidetään **Helsingissä 28.-29.11.2005** (paikka varmistuu myöhemmin). Merkitsethän seminaaripäivän jo kalenteriinne! Seminaarin ensimmäinen päivä on kansallinen ja luonteeltaan valistava tilaisuus, jossa kerrotaan tietokartan tavoitteista, tarpeista, ehdoista jne. Jälkimmäinen päivä on kansainvälinen ja tavoitteiltaan enemmän filosofinen ja periaatteellinen. Jälkimmäisen päivän puhujia on pyydetty sekä Skotlannista että Tšekistä. Seminaarin tarkempi ohjelma ilmoitetaan myöhemmin.

Yhdyshenkilöille järjestettävä tilaisuus

- Yhdyshenkilöille **Tampereella 26.8.2005 klo 10:15 – 15** järjestettävässä tilaisuudessa annetaan tietokartan tilannekatsaus ja kuullaan *Joensuun yliopiston kirjaston* kokemuksia tietokarttatyöstä. Kirjastojen pyynnöstä kuullaan myös kokemuksia tietokartan aihealuekoodin antamisesta julkaisuille kirjastotietokantaan.
- Tilaisuudessa järjestetään paneelikeskustelu, jonka osallistujiksi on pyydetty yliopistokirjastojen johdon edustaja, Kansalliskirjaston edustaja ja erikoiskirjastojen edustaja. Hankkeeseen osallistuvia kirjastoja edustavat panelistit varmistuvat kesälomien jälkeen.
[http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/neuvosto/tietokartta_hankesuunnittelu.htm#Tietokartta %20-%20yhdyshenkilötapaamiset](http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/neuvosto/tietokartta_hankesuunnittelu.htm#Tietokartta%20-%20yhdyshenkilötapaamiset)

Ohjausryhmän kannanotot

- Ohjausryhmä otti kantaa kirjastojen kysymyksiin ja toiveisiin. Formaattiin kiinteästi liittyvät asiat päivitetään formaattiin, joka viedään hankkeen sivuille.
- Ohjausryhmä päätti tässä vaiheessa olla jakamatta tietokartan aihealueriä *15 Biologia. Mikrobiologia. Kasvitiede. Eläintiede. Perinnöllisyystiede. Genetiikka. Antropologia* ja *57 Kasvatus. Opetus. Koulutus* pienemmiksi, jotta tietokartan pohja olisi sama jo aloittaneiden ja vasta aloittamassa olevien kirjastojen kesken. Kirjastot voivat annettujen aihealueriä lisäksi kuvailla kokoelmiaan syvemmällä tasolla.

Arviointi

- Ohjausryhmä on nimennyt työryhmän valmistelevaan arviointia.